

שאלה: שמעתי דרשה ושם הדרשן אמר כי כתוב בזוהר כי יום פורים דומה ליום הכפורים. זה נשמע מוזגם. מה פתאום?

תשובה: מאמר זה הוא בתקוני זהר (תיקון כ"א) "פורים נקרא על שם יום הכפורים". אמנם שם מפרש הזוהר הכוונה שעתידים כולנו לאכול ולשתות ביום הכפורים, כמו שעושים בפורים, כי לא יהיו אז חטאים ולא יהיה על מה לחזור בתשובה ולבקש סליחה. אבל באמת פנינה יקרה גנוזה תוך דברי זוהר הללו. מה היה ביום הכפורים הראשון בזמן משה רבינו? קבלת הלוחות השניות וקבלת התורה בלב שלם. כי לפי חשבוננו של רש"י (שמות לג, יא) בששה בסיון שמע משה את עשרת הדברות. למחרת עלה להר כדי להביא לוחות בידו ולשמוע פירוש הדברים (תורה שבעל פה). כשחזר אחרי ארבעים יום היה י"ז בתמוז, נשתברו הלוחות והרג בעם שלושת אלפים איש שעבדו לעגל. שוב עלה להר כדי להתפלל ולבקש על חיי העם, וזה ארך עוד ארבעים יום עד סוף חודש אב. רק אחר כך (א' אלול) התעכב שם עוד ארבעים יום כדי לקבל שוב לוחות, וירד מן ההר רק בעשירי לתשרי, והוא יום הכפורים עצמו. אז הגיע מתן תורה לסיום מוצלח.

על המקרא "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו **ביום חתונתו** וביום שמחת לבו" (שיר השירים ג, יא) פירשו חז"ל (תענית כו, ב) את המשל כך: "יום חתונתו, זה מתן תורה". האם מדובר בחג שבועות? לא. אלא רש"י שם מפרש: "יום הכפורים שניתנו בו הלוחות האחרונות".

והאמת היא כי לענין קבלת התורה, פורים עדיף מיום הכפורים שהיה בימי משה רבינו. כי בזמן מתן תורה, שם כפה הקב"ה על ישראל הר כגיגית ואמר להם "אם אתם מקבלים התורה, מוטב. ואם לאו שם תהא קבורתכם" (שבת פח, א). [=פירוש: הודיע להם שאם אין להם מצוות, אין להם טעם בחיים, והרי הם כמו מתים]. אבל תמהו על כך חז"ל (שם) אם כן קבלה זו היא חלשה, כי נוכל תמיד להתנצל ולטעון שלא קבלנו מרצון ולכן יש להקל בדיננו אם נכשל ביצרנו ונחטא אחר כך. ענו שם חז"ל כי אע"פ כן, קבלנו את כל התורה מרצון, אחרי נס פורים. הרי ברוח הקדש כתבה אסתר במגילה "קיימו וקבלו" (אסתר ט, כז) קיימו את השטר, והסכימו לקבל מה שקבלו בעבר, בעת משה רבינו.

מפני מה חזרו ישראל וקבלו עליהם שוב המשמעת לקיים תורה ומצוות? אלא ראו את האהבה הגדולה שהקב"ה אוהב אותם. הרי שהיו בשפל-המדריגה. כאשר המן אמר למלך לשון הרע על ישראל, ואחשורוש חשש שמא ה' שוב יציל אותם, ענה לו המן "יִשְׁנִים הֵם מֵהַמְצוּוֹת" (מגילה יג, ב). עובדא היא שנמנעו אז היהודים מלבטא שם ה'. בכל מגילת אסתר אין שמו של הקב"ה מוזכר, כאילו פחדו להזכיר את שמו. גם כאשר מרדכי המריץ את אסתר לבוא אל המלך רק אמר שאם תסרבי "רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר", אבל שמו של הקב"ה הוא לא אמר, כי זה לא היה תקין בזמנו לדבר כך. וקראו לילדיהם שמות נכריים, כמו מרדכי ואסתר (שם בפרסית לכוכב השחר. כי שמה היהודי הוא "הדסה"). וגם הלכו כולם ליהנות מסעודתו של אחשורוש. לא רק "שאכלו" או "שהשתתפו" אלא "שנהנו". הרי שהיו ריקים מן המצוות.

ולמרות כל זאת היתה להם תשועה נפלאה, לא מפני מעשהם אלא מפני אהבת הקב"ה לעמו. כמו שכתוב "וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבֹתֵיהֶם לֹא מֵאֲסֻתִּים וְלֹא גְעֻלֹתִים לְכַלְתָּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם". (ויקרא כו, מד).

ולכן אין לבזבז את היום הקדוש הזה פורים על שטויות של מסכות על פני, ולהשתכר, ולהולל ברחובות. יום זה הוא

0 יום קבלת התורה מתוך הכרת טובה שהקב"ה אתנו להצילנו מפילו כאשר ריקים אנו מהמצוות. יום זה מבשר שאין לכלל ישראל להתייאש מפני שום חשש של סכנה לאומית.

גם ביום הכפורים, סליחה וכפרה היא מובטחת. "לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז, טז). אנו עושים קצת השתדלות מלמטה, והקב"ה מלמעלה גומר את מעשה הנקיון, ומכריז "סלחתי".

ולכן יש השוואה גמורה בין פורים ליום הכפורים.